

III Kongres Polonistów i Bibliotekarzy – Warszawa 2017

Barbara Matusiak:

Teatr i formy parateatralne
w edukacji polonistycznej

Edukacja teatralna w podstawie programowej

Uczeń/ Uczennica:

- [szkoła podstawowa] wyodrębnia elementy składające się na widowisko teatralne (gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakteryzacja, kostiumy, rekwizyty);
- recytuje teksty poetyckie oraz fragmenty prozy, podejmując próbę ich głosowej interpretacji;
- [szkoła średnia] rozumie, wykorzystuje i refleksyjnie przetwarza teksty, w tym teksty kultury, idąc do osiągnięcia własnych celów, rozwoju osobowego oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa
- interpretuje głosowo wybrane utwory literackie (recytowane w całości lub we fragmentach);
- **Zadania szkoły:** Umożliwianie udziału w różnych wydarzeniach społecznych i kulturalnych w roli odbiorcy i twórcy kultury, uczenie przy tym wyrażania swoich przeżyć i emocji.

Po co iść do teatru?

- Sceniczna adaptacja tekstu z podstawy programowej – Jak ją wykorzystać na lekcji?;
- Inscenizacja tekstu nieobjętego kanonem szkolnym – na co warto zwrócić uwagę?;
- Warsztat teatralny – czego uczniowie i uczennice mogą się nauczyć?;
- Teatr od kulis – czego uczennice i uczniowie mogą się dowiedzieć?;
- Promocja teatru – dlaczego warto czynić młodzież grupą wsparcia?
- **JAKI TO MA SENS? JAKIE STAWIAĆ SOBIE CELE? CZY UCZENNICE I UCZNIOWIE MAJĄ BYĆ TYLKO ODBIORCAMI TEATRU?**

Warsztaty teatralne – przygotowywanie rekwizytów

Promocja teatru – akcja na dworcu

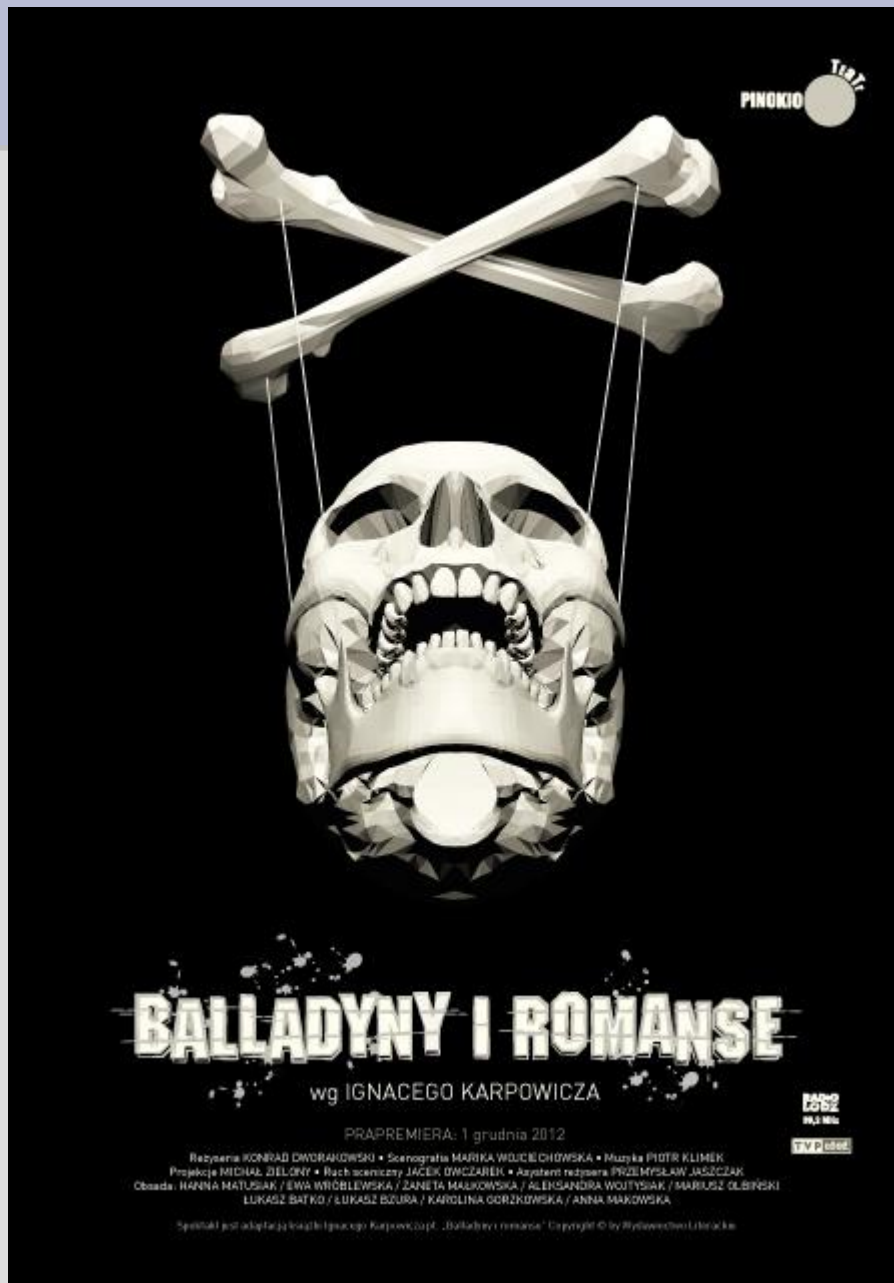

Promocja teatru – akcja w centrum handlowym

Zróbmy plakat teatralny!

- w poszukiwaniu dobrych wzorców

A jeśli nie żywy teatr, to co? Wielka Sztuka na lekcji

Zasoby internetowe warte polecenia:

- <http://e-teatr.tv/>
- <http://teatrtelewizji.vod.tvp.pl/>
- <http://iteatr.tvp.pl/> [wyspecjalizowany portal dla szkół]
- YouTube [zaleta: nie tylko całość przedstawień, ale i gotowe, wyselekcjonowane fragmenty]
- <http://ninateka.pl/filmy/teatr%2cspektakle> [Rewelacja! Legendarne przedstawienia takich reżyserów jak: Kantor, Jarzyna, Warlikowski, Englert, Holoubek, Grabowski, Cywińska, Wajda]

Krok po kroku... do klasowego spektaklu, czyli ćwiczenia w głośnym czytaniu tekstu

- Mini konkurs recytatorski (np.: *Na wieży Babel* Wisławy Szymborskiej);
- Chóralne czytanie wielkiej literatury (np.: *Do radości* Fryderyka Schillera);
- Kręcenie filmików z recytacjami (np.: *Melodia mgieł nocnych* Kazimierza Tetmajera);
- Redagowanie tekstów własnych i ich głośne odczytywanie jako forma interpretacji wiersza (np.: *Romantyczność* Adama Mickiewicza);
- Przekład intersemiotyczny – śpiewanie tekstów i... tańczenie (*Bogurodzica*, *Rozmowa mistrza Polikarpa ze Śmiercią*).

O radości, iskro bogów!

Wszyscy są aktorami i aktorkami – Święto Patrona

Świat przedstawiony w *Sklepiach cynamonowych* Bruno Schulza – przemiany materii

Drzewa mówią – *Gloria victis* Elizy Orzeszkowej

Flash Mob, happening, inscenizacja – jak to przygotować?

Przydatna jest metoda problemowa (podział na zespoły zadaniowe, przydzielenie zadań, konsultacje nauczycielskie, realizacja, ewaluacja).

To ważny adres!:

<http://www.edukator.pl/Edmodo,9806.html>.

- Nauczyciel i młodzież tworzą społeczność w sieci, wspólnie tworzą plan zdarzenia;
- Można tu wypracować pliki zgrupowane w jednym katalogu (np. plan działań, układ taneczny, ustawienie osób, tekst do wygłoszenia, wzory kostiumów, matryca pytań dla reporterów).

Zaleta: Kooperujemy z młodzieżą, wspólnie tworzymy projekt, uczymy się od siebie.

Flash Mob

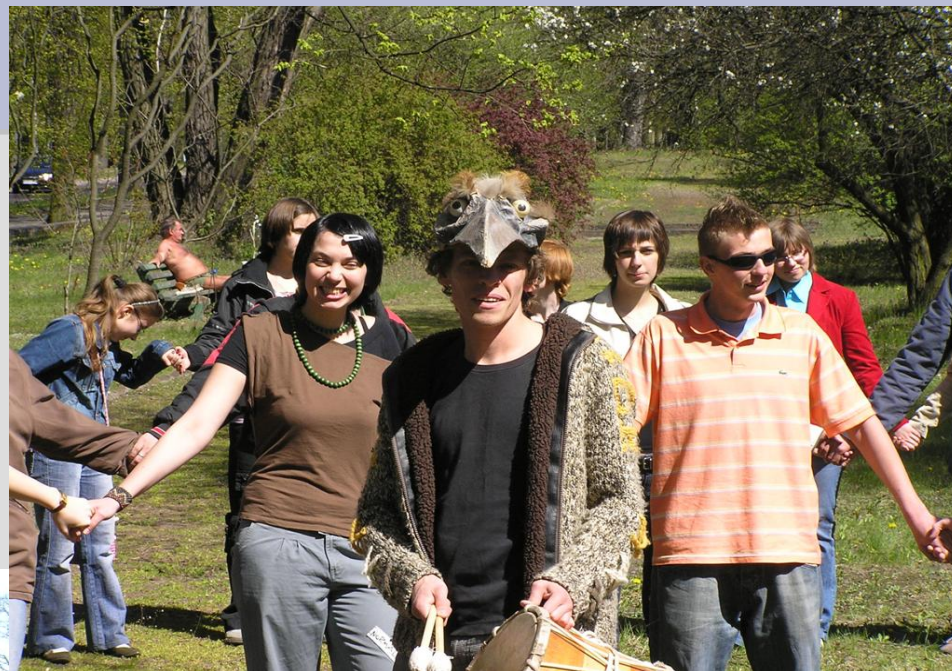
Co to jest Flash Mob?

- określenie sztucznego tłumu ludzi gromadzących się niespodziewanie w miejscu publicznym, by przeprowadzić krótkotrwałe zdarzenia, zazwyczaj zaskakujące dla przypadkowych świadków (ważne są reakcje tych świadków, których trzeba spróbować włączyć w „tłum”).

Przykłady:

- Bajki Jana Brzechwy
- Monolog Kordiana
- Wiersze Jana Kasprówicza

Flash Mob, czyli bajki Jana Brzechwy w ZOO...

Happening

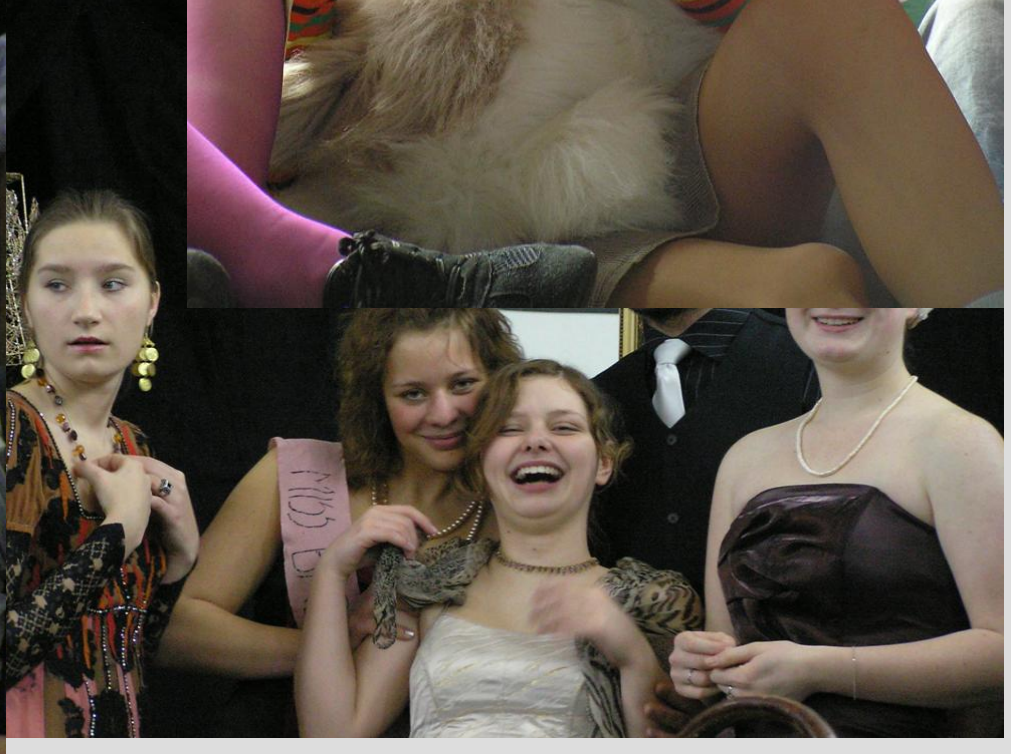
- Zorganizowane zdarzenie („dzianie się”) artystyczne, ograniczone czasowo, mające swoją dramaturgię, tworzące logiczną narrację;
- Zestaw znaków, haseł, obrazów, gestów, przedmiotów, postaci w przestrzeni.

Przykład:

- Poetyckie graffiti (np. teksty polskich Noblistów)
- Malowanie poezji (np.. drugie życie krzesła)
- Stop-klatki wyrażające ducha poezji
- Głośne czytanie poezji

Inscenizacja – jak tego uczyć?

- Definiowanie teatru jako sztuki wielotworzywowej;
- Inscenizowanie krótkich tekstów z wykorzystaniem wszystkich tworzyw (np. psalmy, ody Horacego);
- Inscenizowanie fragmentów lektur (np.: *Antygona*, *Król Edyp*, *Makbet*, *Skąpiec*);
- Przygotowywanie „pełnowymiarowych” przedstawień.

Dziękuję za uwagę :)

